

Vědci začnou spolu s lesníky vracet do lesů původní druhy ovocných stromů

Původní lesy v Česku byly mnohem pestřejší než dnes. Kromě toho, že v nich převládaly listnaté či smíšené porosty, vyskytovaly se v nich také druhy dřevin, které v současnosti v hospodářských porostech chybí. Týká se to například i původních druhů ovocných stromů a keřů.

Kromě dubů, buků či jedlí totiž původně v českých lesích a při jejich okrajích rostly také jabloň lesní, planá hrušeň zvaná polnička, třešeň ptačí, různé druhy jeřábů, dřín, dřišťál a další druhy ovocných dřevin. Zatímco v některých evropských zemích jsou tyto stromy a keře stále součástí lesních porostů, v Česku téměř vymizely vlivem nevhodného hospodaření. Hlavní problém je vysazování plantáží stromů jednoho druhu, v nichž je pravidelně likvidován keřový podrost i ostatní druhy stromů. „Stačí zajet několik kilometrů na sever od našich hranic a je vidět propastný rozdíl. V Polsku lesníci aktivně sázejí místní druhy ovocných stromů, lesy jsou protkané sítí malých bezzásahových území. Hospodářský les v Polsku je tak mnohdy pestřejší než lesy v českých chráněných územích,“ porovnal Miloslav Jirků z Biologického centra Akademie věd České republiky, který se podílí na vzniku rezervace velkých kopytníků v bývalém vojenském prostoru Milovice.

Právě chybějící ovocné stromy přispívají k tomu, že pro zvěř jsou tuzemské lesy často „potravní poušť“, kde nemají ani ve vegetační sezoně co žrát.

Vědci nyní budou ve spolupráci se Správou městských lesů v Benátkách nad Jizerou pracovat na navrácení ovocných stromů do lesů. „Již léta vysazujeme do lesů i do alejí podél polních cest v majetku našeho města ovocné stromky původních odolných odrůd, které mají pro naši přírodu i pro člověka mnoho pozitivních funkcí. Po dohodě s ochránci budeme napříště používat i semenáče místních ovocňáků, vypěstované ze semen ovocných dřevin rostoucích v prostoru rezervace, abychom rozšířili potomstvo těchto léty prověřených odolných jedinců i mimo území pastviny,“ vysvětlil starosta Benátek nad Jizerou Karel Bendl. Vzhledem k vyhlášení Národní přírodní památky musí ochránáři zajistit pro nakládání s rostlinami v rámci rezervace potřebný souhlas orgánu ochrany přírody.

V našich lesích nechybí jen ovoce, jak jej běžně chápeme z pohledu člověka, obecně je u nás málo takzvaných plodonosných dřevin produkujících nejrůznější bobule a ořechy. Ve střední Evropě se plodonosných dřevin vyskytuje řada druhů, v naší krajině však běžně najdeme jen několik, většina druhů je výrazně vzácnější. Do lesů plodonosné dřeviny vlivem takzvaných probírek a likvidaci keřového patra pronikají většinou jen při okrajích, zatímco uvnitř lesů chybí.

Důležité jsou přitom nejen plody, ale také samotná přítomnost různých druhů stromů a keřů v lesích. Jejich listy a větvičky jsou totiž hlavní potravou například jelení zvěře a žije na nich řada druhů motýlů a jiného užitečného hmyzu. Jelikož v našich lesích podstatná část druhů dřevin chybí, je zvěř v druhově chudých českých plantážích na dřevo odkázána na hlavní hospodářské dřeviny, na kterých pak nutně způsobuje škody.